

TÜRKİYE TURİZM YATIRIMCILARI DERNEĞİ

TTYD

TURKISH TOURISM INVESTORS ASSOCIATION

Türkiye Turizmi ile İlgili Seçilmiş Veriler Selected Data on Turkish Tourism 2017-2018

TÜRKİYE TURİZM YATIRIMCILARI DERNEĞİ

TTYD

TURKISH TOURISM INVESTORS ASSOCIATION

TÜRKİYE TURİZM YATIRIMCILARI DERNEĞİ (TTYD)

1988 yılında başlıca turizm yatırımcıları tarafından kurulan Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği (TTYD), turizm sektöründe yatırım yapan kişi ve kuruluşların gönüllü meslek örgütüdür.

TTYD, turizm yatırımlarını ülke turizminin ve ekonomisinin gelişmesinde önemli bir güç olarak görmektedir. Bu bağlamda turizmin gelişiminde ve turizm politikalarının yönlendirilmesinde önemli rol üstlenmiştir.

Konaklamadan, yat limanına, turist taşımacılığından tur operatörlüğüne, alışveriş ve eğlence merkezlerinden golf tesislerine kadar turizmin tüm bileşenlerindeki başlıca yatırımcı ve işletmecileri bünyesinde toplayan TTYD, özel sektörün turizmde yaptığı toplam yatırımın 2/3' ünün karşılığı olan 50 milyar dolarlık yatırım portföyüne sahiptir.

Diğer yandan TTYD üyeleri, başta BDT ülkeleri, Ortadoğu ve Balkanlar olmak üzere dünyanın her yerinde turizm yatırımları gerçekleştirmiştir.

TTYD, Türkiye'de ve Türkiye ile birlikte üçüncü ülkelerde turizm yatırımı yapmak isteyen yabancı girişimcilere yardımcı olarak işbirliği olanakları yaratmaktadır. Bu bağlamda TTYD bir referans kuruluş ve yatırımcı giriş noktası olarak işlev görmektedir. TTYD dünya turizmindeki özel sektör kuruluşlarının meydana getirdiği Dünya Turizm Örgütü İş Konseyi'nde uzun yıllardır üyeliğini devam ettirmekte ve uluslararası ilişkilerini sürekli geliştirmekte, dünyanın en önemli turizm yatırım platformlarında bayrak göstermekte ve ayrıca DEİK'te kurucu üye olarak yer almaktadır. TTYD, 2018 yılında Avrupa Otelciler Birliği HOTREC'e de üye olmuştur.

TURKISH TOURISM INVESTORS ASSOCIATION (TTYD)

The Turkish Tourism Investors Association (TTYD) was established in 1988 by the principal tourism investors in Turkey. TTYD is a private non-governmental initiative whose main objective is to bring together entrepreneurs investing in the tourism sector and provide assistance in their problems and future plans.

TTYD sees investment in tourism as the power behind the development process of the sector and national economy and has played a significant role in the expansion and orientation of Turkish tourism.

TTYD members have invested in accommodation, marinas and yachting, tourism-oriented land and air transport, tour operations, touristic shopping centers, entertainment and recreation facilities and golf courses. The total investment portfolio is around US\$ 50 billion representing 2/3 of the private investments in tourism in Turkey.

TTYD members have constructed and been operating several touristic facilities in various countries mainly in CIS, Central Europe, Middle East and Balkan region.

One of TTYD's basic missions to assist and achieve collaboration between foreign investors interested in tourism investment and management in Turkey or in third world countries and their Turkish counterparts. In this context TTYD functions as a reference institution and an investor gateway. In the international field, TTYD has been a long standing member at the Business Council of the World Tourism Organization, works continuously to further its international relations, shows up in the world's most important tourism investment fora and has been a founding member Turkey's Foreign Economic Relations Board (DEİK). In 2018, TTYD has also become a member of European Hoteliers' Association, HOTREC.

BAŞKANIN MESAJI

2018 yılında 30. yaşını geride bırakan TTYD, bugüne kadar Türk turizminin Dünya Turizmi içinde hızla yükselerek önemli bir konuma gelmesinde etkin rol oynamış, turizm merkezlerinde nitelikli yatak kapasitesinin oluşturulması, golf alanları, sağlık turizmi tesisleri, kış turizmi tesisleri, yat limanları ve uçak kapasitelerinin artırılması, turizm finansmanının geliştirilmesi ile büyük Türkiye'nin uluslararası bir turizm markası olma yolunda ilerlemesinde önemli görevler üstlenmiştir.

TTYD, turizm sektörünün tüm bileşenlerini içerisinde barındıran yapısıyla bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da Türk Turizmin stratejik yönelimine ilişkin görüş ve öneriler geliştirmeye devam edecektir. 2023 ve ötesinde Türk Turizminin sürdürülebilir bir temelde dünyanın ilk beş turizm ülkesinden biri olması ve bir bütün olarak ülke sathına 12 ay yayılan bir turizm sektörü yaratılması için sektörün tüm paydaşları ve kamu makamları ile yakın işbirliği içerisinde çalışmaya gayret göstereceğiz.

Elinizdeki kitapçıkta son 20 yılda Türk Turizminin nereden nereye geldiğini büyük bir berraklıkla görebiliyoruz. Bu vesileyle bu büyük sıçramada en önemli pay sahibi konumundaki TTYD üyelerini ve bu yatırımları destekleyen kamu ve özel sektör temsilcilerini minnetle anıyorum.

2018 yılında, Ülkemiz turizmi iyi bir yıl geçirdi. 2019 yılında çok daha iyi gelişmeler bekliyoruz. Ancak bu kısa vadeli gelişmeler uzun dönemli hedeflerimiz için yapmamız gerekenleri daha da belirginleştiriyor. Yayınımızın, sektördeki tüm kullanıcı ve araştırmacılara faydalı olmasını ve Türk Turizminin geleceğine bakarken bizlere ışık tutmasını diliyorum.

**Saygılarımla,
Oya Narin
TTYD Başkanı**

PRESIDENT’S MESSAGE

As it turned 30 in 2018, Turkish Tourism Investors Association (TTYD) undertook an active role in making Turkish Tourism a top player in world tourism by improving the quality of bed capacity at accommodation facilities, increasing golf and congress centres, spa facilities, winter tourism facilities, yacht, marina and aircraft capacities. TTYD also played crucial role in developing tourism financing and in enabling Turkey’s march to becoming an international tourism brand.

With its membership covering all components of tourism, TTYD will continue its mission of developing and advocating views and opinions on the strategic orientation of Turkish Tourism. In order for Turkish Tourism to become one of the top five World destinations on a sustainable basis by 2023 and beyond while at the same time creating a tourism sector that extends all over the country over 12 months, we will continue to work with all relevant stakeholders and public authorities.

With this booklet in hand, we can see with great clarity the distance Turkey has travelled in tourism in the last 20 years. At this juncture I would like to express my appreciation first and foremost to TTYD members who have the greatest share in this great leap as well as the public and private sector representatives who have supported these investments.

In 2018, we had good business results in tourism. In 2019, our expectations are much brighter. But these short-term events can only sharpen what we have to do for our long-term objectives. I hope that this publication will be of use for all users and researchers in our sector and will shed light as we look into the future of Turkish Tourism.

Respectfully,
Oya NARİN
TTYD President

TTYD YÖNETİM KURULU/BOARD OF DIRECTORS OF TTYD**Başkan / President****Oya NARİN**

MARTI HOTELS & MARINAS Yönetim Kurulu Başkanı

President, MARTI HOTELS & MARINAS

Başkan Yardımcıları / Vice Presidents**Ayhan BEKTAŞ**

OTI HOLDING Yönetim Kurulu Başkanı

President, OTI HOLDING

Recai ÇAKIR

SIANJI HOTELS Yönetim Kurulu Başkanı

President, SIANJI HOTELS

Mustafa GÖÇEN

GÖÇAY İNŞAAT TAAHHÜT VE TİCARET A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı

President, GÖÇAY CONSTRUCTION, CONTRACTING & TRADE INC

Ali GÜRELİ

THE SOFA HOTEL Yönetim Kurulu Başkanı

President of THE SOFA HOTEL

Muhasip Üye / Treasurer**Naile GÖÇEN ÇUKUROVA**

GÖÇTUR TURİZM YATIRIM TİCARET A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı

President, GÖÇTUR TOURISM INVESTMENT & TRADE INC.

Üyeler / Board Members**Selim AKIN**

AKFEN HOLDİNG Başkan V.

Vice President of AKFEN HOLDİNG

Serdar BACAŞIZ

LİMAK HOLDİNG Yönetim Kurulu Üyesi

Member of the Board of LİMAK HOLDİNG

Kamil BERK

NG HOTELS İcra Kurulu Başkanı

Chief Executive Officer, NG HOTELS

Banu DEDEMAN

DEDEMAN TURİZM YÖNETİMİ A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi

Member of the Board of DEDEMAN TOURISM MANAGEMENT

Hediye Güral GÜR

NG HOTELS Yönetim Kurulu Başkanı

President, NG HOTELS

Erkunt ÖNER

TURA TURİZM Yönetim Kurulu Başkanı

Founder & CEO of TURA TOURISM

Ömer TOSUN

INDIGO ŞİRKETLER GRUBU Yönetim Kurulu Başkanı

President of INDIGO GROUP OF COMPANIES

Yedek Üyeler / Deputy Members**Emrullah AKÇAKAYA**

DEDEMAN OTELLERİ Genel Müdürü

Director General of DEDEMAN HOTELS

Aslı ÇETİNCİVİZ

GÖÇAY ONUR TURİZM İŞLETMECİLİK A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi

Member of the Board of GÖÇAY ONUR TOURISM MANAGEMENT

Şerife ERCANTÜRK

BİLGİLİ HOLDİNG Yönetim Kurulu Başkan V.

Vice President of BİLGİLİ HOLDİNG

İsmail IŞIK

TÜVANA TURİZM A.Ş. Koordinatörü

Coordinator of TÜVANA TOURISM INC.

Kaan KAVALOĞLU

LİMAK HOLDİNG Turizm Grubu Başkanı

LİMAK HOLDİNG, CEO of Tourism Group

Erkan PEKŞEN**Kasım ZOTO**

ARMADA HOTEL Yönetim Kurulu Başkanı

President, ARMADA HOTEL

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Tablo/Table

Sayfa/Page

1. Yabancı Ziyaretçi Sayısı ve Turizm Gelirinin Yıllara Göre Dağılımı / <i>Distribution of Foreign Arrivals and Tourism Receipts by Years</i>	1
2. Yabancı Ziyaretçi Sayısı ve Turizm Gelirinin Aylara Göre Dağılımı / <i>Distribution of Foreign Arrivals and Tourism Receipts by Months</i>	2
3. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Başlıca Ülkelere Göre Sayıları ve Payları / <i>Distribution of Foreign Arrivals by Main Countries of Nationality</i>	3
4. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Dünyadaki Bölgelere Göre Dağılımı / <i>Distribution of Foreign Arrivals by Regions in the World</i>	4
5. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Başlıca Turistik Merkezlere Dağılımı / <i>Distribution of Foreign Arrivals by Main Tourism Centers</i>	5
6. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Taşıt Araçlarına Göre Dağılımı / <i>Distributions of Foreign Arrivals by Means of Transport</i>	6
7. Turizm Gelirinin Kaynağı / <i>Tourism Receipts by Sources</i>	7
8. Kişi Başı Turizm Geliri / <i>Tourism Receipts per Capita</i>	8
9. Turizm Bakanlığı Belgeli Konaklama Tesisleri / <i>Accommodation Establishments Licenced by the Tourism Ministry</i>	9
10. Bakanlık Belg. Tur. İşletm. Başlıca Turistik Merk. Göre Dağılımı / <i>Distrib. of Ministry Licenced Accom. Establ. by Main Tourism Centers</i>	10
11. Bakanlık Belgeli Turizm İşletm. Tür ve Sınıflara Göre Dağılımı / <i>Distrib. of Ministry Licenced Accom. Establ. by Types and Classes</i>	11-12
12. Belediye Belg. Tur. İşletm. Başlıca Turistik Merk. Göre Dağılımı / <i>Distrib. of Municipality Licenced Accom. Establ. by Main Tourism Centers</i>	13
13. Arazi Tahsis ve Tahsisli Yatak Sayıları / <i>Number of Land Allocations and Allocated Beds</i>	14
14. Turizm gelirlerinin GSYH ve İhracat Gelirleri İçindeki Payı / <i>Share of Tourism Receipts in GDP and Export Revenues</i>	15
15. Yatırım Teşvik Belgeleri / <i>Investment Incentive Certificates</i>	16
16. Tur.Yat.Teşvik.Top. ve Komple Yeni Olarak Kıyaslanması / <i>Comparison of Tourism Investm. Incentives by Total Amount and New Investments</i>	17
17. Komple Yeni Yat. Teşviklerinin Turistik Merk. Göre Dağılımı / <i>Distrib. of New Tourism Investment Incentives by Main Tourism Centers</i>	18
18. Başlıca Sektörlerde Kişi Başı İstihdam Maliyeti / <i>Employment Costs per Capita by Main Sectors</i>	19
19. Havayolu Taşımacılığı / <i>Air Transportation</i>	20
20. Türkiye Havalimanlarında Toplam Yolcu Sayısı / <i>Total Passenger at the Airports in Turkey</i>	21
21. Turistik Merkezlerdeki Havalimanlarında Toplam Yolcu Sayısı / <i>Total Passenger at the Airports in Touristic Destinations</i>	22
22. Turizm Bakanlığı Belgeli Yat İşletmeleri / <i>Marinas Licenced by the Tourism Ministry</i>	23
23. Turizm Bakanlığı Belgeli Yat Limanları / <i>Marinas Licenced by the Tourism Ministry</i>	24
24. Seyahat Acentaları / <i>Travel Agencies</i>	25
25. Türkiye ve İstanbul'un Kongre Sayısı ve Sıralaması / <i>Number of Congress and Rankings of İstanbul and Turkey</i>	26
26. Bak. ve Bel. Belg. Tesislerde Konak. ve Gecel. Sayıları / <i>Num. of Overnight Visitors and Nights Spent in Establ. Licenced by the Ministry and Municipalities</i>	27
27. Türk Turizminin Geçmiş 10 Yıldaki Gelişimi / <i>Development of the Turkish Tourism in the Past 10 Years</i>	28
28. Dünya Turizmi / <i>World Tourism</i>	29
29. Dünyadaki Turist Sayısı ve Turizm Gelirinin Bölgelere Göre Dağılımı / <i>Distribution of Global Tourist Arrivals and Tourism Receipts by Region</i>	30
30. Türkiye'nin Dünya ve Avrupa Turizm İçindeki Yeri / <i>Turkey's Ranking in the World and European Tourism</i>	31

1. Yabancı Ziyaretçi Sayısı ve Turizm Gelirinin Yıllara Göre Dağılımı
Distribution of Foreign Arrivals and Tourism Receipts by Years

Yıllar <i>Years</i>	Yabancı Ziyaretçi <i>Foreign Arrivals</i>	Yıllık Değişim (%) <i>Annual Change (%)</i>	Turizm Geliri (milyon US\$) <i>Tourism Receipts (US\$ million)</i>	Yıllık Değişim (%) <i>Annual Change (%)</i>
1998	9,752,697	0.7	7,177	2.5
1999	7,487,285	-23.2	5,203	-33.4
2000	10,428,153	39.3	7,636	46.8
2001	11,618,969	11.4	10,450	36.8
2002	13,256,028	14.1	12,420	18.8
2003	13,701,419	3.4	13,854	11.5
2004	17,202,996	25.6	17,076	23.3
2005	20,522,621	19.3	20,322	19
2006	19,275,948	-6.0	18,593	-8.5
2007	23,017,081	19.4	20,942	12.6
2008	26,431,124	14.8	25,415	21.4
2009	27,347,977	3.5	25,064	-1.4
2010	28,510,852	4.3	24,930	-0.5
2011	31,324,528	9.9	28,116	12.7
2012	31,782,832	1.5	29,007	3.2
2013	34,910,098	9.8	32,309	11.4
2014	36,837,900	5.5	34,306	6.2
2015	36,244,632	-1.6	31,465	-8.3
2016	25,352,213	-30.0	22,107	-29.7
2017	32,410,034	27.8	26,284	18.8
2018	39,488,401	21.8	29,513	12.3

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, TÜİK

Source: Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism, Turkish Statistical Institute (Turkstat)

2. Yabancı Ziyaretçi Sayısı ve Turizm Gelirinin Aylara Göre Dağılımı
Distribution of Foreign Arrivals and Tourism Receipts by Months

	2016		2017		2018		
Aylar	Yabancı Ziyaretçi Foreign Arrivals	Turizm Geliri Tourism Receipts (US\$ million)	Yabancı Ziyaretçi Foreign Arrivals	Turizm Geliri Tourism Receipts (US\$ million)	Yabancı Ziyaretçi Foreign Arrivals	Turizm Geliri Tourism Receipts (US\$ million)	Months
Ocak	1,170,333	1,412	1,055,474	1,144	1,461,570	1,511	January
Şubat	1,240,633	1,189	1,159,833	992	1,527,070	1,301	February
Mart	1,652,511	1,466	1,587,007	1,234	2,139,766	1,613	March
Nisan	1,753,045	1,353	2,070,322	1,372	2,655,561	1,810	April
Mayıs	2,485,411	1,838	2,889,873	1,905	3,678,440	2,422	May
Haziran	2,438,293	1,790	3,486,940	2,136	4,505,594	2,813	June
Temmuz	3,468,202	2,391	5,075,961	3,469	5,671,801	3,535	July
Ağustos	3,183,003	3,098	4,658,463	4,270	5,383,332	4,281	August
Eylül	2,855,397	2,788	4,076,630	3,653	4,792,818	3,686	September
Ekim	2,449,948	2,310	2,992,947	3,013	3,755,467	3,318	October
Kasım	1,353,280	1,331	1,652,795	1,667	1,966,277	1,795	November
Aralık	1,302,157	1,142	1,703,789	1,430	1,950,705	1,428	December
TOPLAM	25,352,213	22,107	32,410,034	26,284	39,488,401	29,513	TOTAL

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, T.C. Merkez Bankası

Source: Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism, Central Bank of the Republic of Turkey

3. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Başlıca Ülkelere Göre Sayıları ve Payları Distribution of Foreign Arrivals by Main Countries of Nationality

Ülkeler*	2016	%	2017	%	2018	%	Countries
Rusya Fed.	866,256	3.42	4,715,438	14.55	5 964 613	15.10	Russian Federation
Almanya	3,890,074	15.34	3,584,653	11.06	4,512,360	11.43	Germany
Bulgaristan	1,690,766	6.67	1,852,867	5.72	2 386 885	6.04	Bulgaria
Birleşik Krallık	1,711,481	6.75	1,658,715	5.12	2 254 871	5.71	United Kingdom
Gürcistan	2,206,266	8.70	2,438,730	7.52	2 069 392	5.24	Georgia
İran	1,665,160	6.57	2,501,948	7.72	2 001 744	5.07	Iran
Ukrayna	1,045,043	4.12	1,284,735	3.96	1 386 934	3.51	Ukraine
İrak	420,831	1.66	896,876	2.77	1 172 896	2.97	Iraq
Hollanda	906,336	3.57	799,006	2.47	1 013 642	2.57	Netherlands
Azerbaycan	606,223	2.39	765,514	2.36	858 506	2.17	Azerbaijan
Fransa	555,151	2.19	578,524	1.79	731 379	1.85	France
Yunanistan	593,150	2.34	623,705	1.92	686 891	1.74	Greece
Polonya	205 701	0.81	296 120	0.91	646 365	1.64	
Belçika	413,614	1.63	419,998	1.30	511 559	1.30	Belgium
ABD	459,493	1.81	329,257	1.02	448 327	1.14	U.S.A
İsveç	320,580	1.26	289,134	0.89	384 397	0.97	Sweden
Diğer	7,796,088	30.75	9,374,814	28.9	12,457,640	31.5	Others
TOPLAM	25,352,213	100.0	32,410,034	100.0	39,488,401	100.0	TOTAL

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism

* Sıralama son yıl değerlerine göre yapılmıştır.

4. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Dünyadaki Bölgelere Göre Dağılımı
Distribution of Foreign Arrivals by Regions in the World

Bölge / Region	2016	%	2017	%	2018	%
Avrupa Birliği <i>European Union</i>	12,263,052	48.37	12,172,486	37.56	16,260,841	41.18
Toplam Avrupa <i>Total of European Countries</i>	13,161,876	51.92	13,148,492	40.57	17,380,554	44.01
Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) <i>Commonwealth of Independent States (CIS)</i>	5,670,686	22.37	10,618,403	32.76	11,847,714	30.00
Toplam OECD <i>Total of OECD</i>	11,204,225	44	10,616,129	33	14,021,686	35.51
Asya <i>Asia</i>	4,787,777	18.89	6,922,910	21.36	7,791,192	19.73
Toplam Amerika <i>North - Central-South America</i>	174,899	0.69	182,698	0.56	879,974	2.23
Afrika <i>Africa</i>	666,733	2.63	794,252	2.45	1,156,667	2.93
TÜRKİYE TOPLAMI <i>TOTAL OF TURKEY</i>	25,352,213	100.00	32,410,034	100.00	39,488,401	100.00

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism

5. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Giriş Noktalarına Göre Dağılımı
Distribution of Foreign Arrivals by Arrival Points

Giriş Yapılan İller <i>Entry Provinces</i>	2016	%	2017	%	2018	%
İstanbul	9 217 644	36.36	10,730,510	33.11	13 432 990	34.02
Antalya	5 952 496	23.48	9,482,050	29.26	12 438 822	31.50
Edirne	2 845 352	11.22	3 165 839	9.77	3 835 131	9.71
Muğla	1 657 736	6.54	1,982,468	6.12	2 723 815	6.90
Artvin	2 353 472	9.28	2 666 046	8.23	2 360 370	5.98
İzmir	672 104	2.65	761,639	2.35	946 447	2.40
Ankara	331 236	1.31	120,420	0.37	581 117	1.47
Kırklareli	282 522	1.11	328 666	1.01	449 174	1.14
Şırnak	83 388	0.33	247 835	0.76	405 023	1.03
Ağrı	406 371	1.60	547 899	1.69	367 973	0.93
İğdır	191 504	0.76	254 941	0.79	257 602	0.65
Van	221 691	0.87	421 977	1.30	232 202	0.59
Hatay	121 901	0.48	146 125	0.45	205 909	0.52
Hakkari	73 601	0.29	213 736	0.66	138 073	0.35
Kilis	55 492	0.22	157 937	0.49	136 638	0.35
Trabzon	56 067	0.22	92 417	0.29	131 133	0.33
Aydın	348 716	1.38	120 420	0.37	129 219	0.33
Adana	114 449	0.45	100 844	0.31	120 288	0.30
Ardahan	52 141	0.21	79 824	0.25	87 008	0.22
Kayseri	46 049	0.18	61 430	0.19	80 462	0.20
Diğer / Others	268,281	1.06	727,011	2.24	429,005	1.09
TOPLAM / TOTAL	25,352,213	100.00	32,410,034	100.00	39,488,401	100.00

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism

* Sıralama son yıl değerlerine göre yapılmıştır. * Ranking based on 2018 values.

6. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Taşıt Araçlarına Göre Dağılımı
Distribution of Foreign Arrivals by Means of Transportation

	2016		2017		2018	
Taşıt Araçları <i>Transportation</i>	Yabancı Ziyaretçi <i>Foreign Arrivals</i>	%	Yabancı Ziyaretçi <i>Foreign Arrivals</i>	%	Yabancı Ziyaretçi <i>Foreign Arrivals</i>	%
Hava / <i>Air</i>	17,783,437	70.15	23,440,277	72.32	30,069,776	76.15
Kara / <i>Land</i>	6,653,555	26.24	8,184,185	25.25	8,414,461	21.31
Tren / <i>Train</i>	6,154	0.02	9,899	0.03	15,464	0.04
Deniz / <i>Sea</i>	909,067	3.59	775,673	2.39	988,700	2.50
TOPLAM / TOTAL	25,352,213	100.00	32,410,034	100.00	39,488,401	100.00

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism

7. Turizm Gelirinin Kaynağı

Tourism Receipts by Sources

Yıllar	Yabancı Ziyaretçilerden Elde Edilen Gelir	% Pay	Yurtdışında Yaşayan Türklerin Türkiye’de Yaptıkları Turistik Harcamalardan Edilen Gelir	% Pay	GSM + Marina Hizmet Harcamaları	% Pay	Toplam Turizm Geliri	% Pay
Years	<i>Tourism Receipts from Foreign Visitors (US\$ 1000)</i>	<i>Share %</i>	<i>Tourism Receipts from Turkish Citizens Residing Abroad (US\$ 1000)</i>	<i>Share %</i>	<i>GSM + Marina Service Expenditures (US\$ 1000)</i>	<i>Share %</i>	<i>Total of Tourism Receipts (US\$ 1000)</i>	<i>Share %</i>
2008	19,612,296	77.17	5,418,439	21.32	384,332	1.51	25,415,067	100.00
2009	19,063,702	76.06	5,690,629	22.70	310,150	1.24	25,064,482	100.00
2010	19,110,003	76.65	5,558,366	22.30	262,627	1.05	24,930,997	100.00
2011	22,222,454	79.04	5,638,484	20.05	254,753	0.91	28,115,692	100.00
2012	22,410,364	77.26	6,354,378	21.91	242,261	0.84	29,007,003	100.00
2013	25,322,291	78.38	6,760,180	20.92	226,519	0.70	32,308,991	100.00
2014	27,778,026	80.97	6,289,260	18.33	238,617	0.70	34,305,903	100.00
2015	25,438,923	80.85	5,843,074	18.57	182,780	0.58	31,464,777	100.00
2016	15,991,381	72.33	5,964,853	26.98	151,206	0.68	22,107,440	100.00
2017	20,222,971	76.94	5,908,752	22.48	151,933	0.58	26,283,656	100.00
2018	24,028,311	81.42	5,345,472	18.11	139,142	0.47	29,512,926	100.00

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source: Turkish Statistical Institute (Turkstat), Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism

8. Kişi Başı Turizm Geliri
Tourism Receipts per Person

	Yabancılar Foreigners			Yurt Dışında Yaşayan T.C. Vatandaşları Turkish Citizens Residing Abroad			Toplam Total		
Yıllar	Ziyaretçi Sayısı	Turizm Geliri	Kişi Başı Ortalama Harcama	Ziyaretçi Sayısı	Turizm Geliri	Kişi Başı Ortalama Harcama	Ziyaretçi Sayısı	Turizm Geliri	Kişi Başı Ortalama Harcama
Years	Number of Foreigners	Tourism Receipts (US\$ 1000)	Average Expenditure Per Person (US\$)	Number of Citizens	Tourism Receipts (US\$ 1000)	Average Expenditure Per Person (US\$)	Number of Visitors	Tourism Receipts (US\$ 1000)	Average Expenditure Per person (US\$)
2008	26,431,124	19,612,296	742	4,548,855	5,418,439	1,191	31,137,774	25,415,067	820
2009	27,347,977	19,063,702	697	4,658,172	5,690,629	1,222	31,759,816	25,064,482	783
2010	28,510,852	19,110,003	670	4,517,091	5,558,366	1,231	32,997,308	24,930,997	755
2011	31,324,528	22,222,454	709	4,826,800	5,638,484	1,168	36,769,039	28,115,692	778
2012	31,342,464	22,410,364	715	5,121,457	6,354,378	1,241	37,715,225	29,007,003	795
2013	33,827,474	25,322,291	749	5,398,752	6,760,180	1,252	39,860,771	32,308,991	824
2014	35,850,286	27,778,026	775	5,564,784	6,289,260	1,130	41,627,246	34,305,903	828
2015	35,592,160	25,438,923	715	6,025,370	5,843,074	970	41,114,069	31,464,777	756
2016	25,265,406	15,991,381	633	6,099,924	5,964,853	978	30,906,680	22,107,440	705
2017	32,079,527	20,222,971	630	6,540,819	5,908,752	903	37,969,824	26,283,656	681
2018	39,488,401	24,028,311	617	6,624,191	5,345,472	801	46,112,592	26,283,656	647

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)

Source: Turkish Statistical Institute (Turkstat),

9. Turizm Bakanlığı Belgeli Konaklama Tesisleri
Accommodation Establishments Licenced by the Tourism Ministry

	Yatırım Belgeli <i>Investment Licenced</i>		İşletme Belgeli <i>Operation Licenced</i>	
Yıllar <i>Years</i>	Tesis <i>Establishments</i>	Yatak <i>Beds</i>	Tesis <i>Establishments</i>	Yatak <i>Beds</i>
1998	1,365	249,125	1,954	314,215
1999	1,311	245,543	1,907	319,313
2000	1,300	243,794	1,824	325,168
2001	1,237	229,047	1,998	368,819
2002	1,138	222,876	2,124	396,148
2003	1,130	242,603	2,240	420,697
2004	1,151	259,424	2,357	454,290
2005	1,039	278,255	2,412	483,330
2006	869	274,687	2,475	508,632
2007	776	254,191	2,514	532,262
2008	772	258,287	2,566	567,470
2009	754	231,456	2,625	608,765
2010	877	252,984	2,647	629,465
2011	922	267,900	2,783	668,829
2012	960	273,877	2,870	706,019
2013	1,056	301,862	2,982	749,299
2014	1,117	309,556	3,131	807,316
2015	1,125	314,194	3,309	850,089
2016	1,135	312,912	3,641	899,881
2017	1,051	263,033	3,771	935,286
2018*	982	225,382	3,928	975,109

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism

10. Bakanlık Belgeli Turizm İşletmelerinin Başlıca Turistik Merkezlere Göre Dağılımı (2018)*
Distribution of Ministry Licenced Accommodation Establishments by Main Tourism Centers (2018)*

	Yatırım Belgeli <i>Tourism Investment Licenced</i>				İşletme Belgeli <i>Tourism Operation Licenced</i>			
Turistik Mekezler <i>Toursim Centers</i>	Tesis <i>Establishments</i>		Yatak <i>Beds</i>		Tesis <i>Establishments</i>		Yatak <i>Beds</i>	
		%		%		%		%
İstanbul	171	17.41	30,251	13.42	577	14.69	116,197	11.92
Antalya	96	9.78	45,539	20.21	791	20.14	451,950	46.35
Muğla	102	10.39	25,632	11.37	403	10.26	111,593	11.44
İzmir	62	6.31	10,670	4.73	207	5.27	39,548	4.06
Aydın	21	2.14	11,643	5.17	84	2.14	26,486	2.72
Kapadokya*	20	2.04	2,656	1.18	139	3.54	16,370	1.68
Diğer / Others	510	51.93	98,991	43.92	1,727	43.97	212,965	21.84
TOPLAM	982	100.00	225,382	100.00	3,928	100.00	975,109	100.00

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism

* Nevşehir, Kayseri ve Aksaray illerini kapsamaktadır.

Includes Nevşehir, Kayseri and Aksaray provinces.

11. Bakanlık Belgeli Turizm İşletmelerinin Tür ve Sınıflara Göre Dağılımı (2017)

Distribution of Ministry Licenced Accommodation Establishments by Types and Classes (2017)

	İşletme Türü <i>Establishment Type</i> Sınıf / Class		Yatırım Belgeli <i>Investment Licenced</i>		İşletme Belgeli <i>Operation Licenced</i>	
			Tesis <i>Establishments</i>	Yatak <i>Beds</i>	Tesis <i>Establishments</i>	Sayısı <i>Beds</i>
1	Oteller / Hotels	5 yıldızlı / 5 star	166	105324	595	409064
		4 yıldızlı / 4 star	253	66885	781	228901
		3 yıldızlı / 3 star	291	32074	1008	115919
		2 yıldızlı / 2 star	50	3010	407	28471
		1 yıldızlı / 1 star	65	2181	54	3125
2	Tatil Köyleri / Holiday Villages	1.sınıf / 1st class	18	8,933	67	57,528
		2.sınıf / 2nd class	16	10,270	11	3,894
3	Moteller / Motels		-	-	9	567
4	Özel Belgeli Oteller / Special Licenced Hotels		28	1,437	344	21,492
5	Apart Oteller / Apart Hotels		1	256	171	15,453
6	Pansiyonlar / Boarding Houses		1	40	96	2,423
7	Termal Oteller / Thermal Hotels	5 yıldızlı / 5 star	16	14,667	36	19,239
		4 yıldızlı / 4 star	11	2,708	27	5,622
		3 yıldızlı / 3 star	5	1,147	19	2,432
8	Termal Tatil Köyleri / Thermal Holiday Villages		1	198	-	-

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism

11. Bakanlık Belgeli Turizm İşletmelerinin Tür ve Sınıflara Göre Dağılımı (2017)***Distribution of Ministry Licenced Accommodation Establishments by Types and Classes (2017)***

	İşletme Türü <i>Establishment Type</i>	Sınıf / Class	Yatırım Belgeli <i>Tourism Investment Licenced</i>		İşletme Belgeli <i>Tourism Operation Licenced</i>	
			Tesis <i>Establishments</i>	Yatak <i>Beds</i>	Tesis <i>Establishments</i>	Yatak <i>Beds</i>
9	Termal Müstakil Apart Otel				2	171
10	Pansiyon		1	40	97	2,479
11	Kampingler / Campings		8	929	7	2425
12	Oberjler / Inns		-	-	3	890
13	Apart Otel		1	256	172	15353
14	Özel tesis		33	1611	361	22265
15	Golf Tesisleri / Golf Facilities with Accommodation		1	228	3	1442
16	Turizm Kompleksleri / Tourism Complexes		3	3,784	4	6,668
17	Butik Otel / Boutique Hotels		97	6,682	91	7,077
18	B Tipi Tatil Sitesi / B Type Holiday Site		1	1,526	3	984
19	Butik Tatil Villaları / Boutique Holiday Villas		-	-	1	140
20	Dağ Evi / Ranch / Mountain House		3	238	2	272
21	Çiftlik Evi / Ranch / Village House		6	148	8	102
22	Yayla Evi / Mountain Pasture House		3	124	2	90
23	Hostel / Hostel				1	166
	TOPLAM / TOTAL		1051	263033	3771	935286

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism

12. Belediye Belgeli Turizm İşletmelerinin Başlıca Turistik Merkezlere Göre Dağılımı (2018)*
Distribution of Municipality Licenced Accommodation Establishments by the Main Tourism Centers (2018)

Turistik Merkezler <i>Tourism Centers</i>	Tesis <i>Establishments</i>	%	Yatak <i>Beds</i>	%
İstanbul	1,097	14.30	63,275	12.38
Antalya	990	12.90	119,250	23.32
Muğla	870	11.34	59,829	11.70
İzmir	185	2.41	9,944	1.94
Aydın	135	1.76	14,134	2.76
Diğer / Others	4,397	57.30	244,836	47.89
TOPLAM / TOTAL	7,674	100.00	511,268	100.00

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism

13. Arazi Tahsisı ve Tahsisli Yatak Sayıları (2018)

Number of Land Allocations and Related Bed Capacity (2018)

İller Provinces	Kesin Tahsis / Final Allocation				TOPLAM	
	İşletmede / In Operation		Yatırımda / Under Investment		TOTAL	
	Tahsis Allocations	Yatak Beds	Tahsis Allocations	Yatak Beds	Tahsis Allocations	Yatak Beds
Afyon	-	-	1	600	1	600
Aksaray	1	97	-	-	1	97
Ardahan	-	-	1	Mekanik Tesis Hattı	1	-
Antalya	161	121,864	32	7,372	193	129,236
Aydın	7	3,951	8	3,956	15	7,907
Balıkesir	2	Günübirlik Tesis	-	-	2	-
Bolu	4	1,929	-	-	4	1,929
Bursa	5	1,727	4	1054	9	2,781
Canakkale	1	Günübirlik Tesis	-	-	1	-
Çankırı	1	Mekanik Tesis Hattı	1	Mekanik Tesis Hattı	2	-
Denizli	-	-	3	Günübirlik	3	-
Edirne	1	94	-	-	1	94
Elazığ	1	81	-	-	1	81
Eskişehir	-	-	1	Kür Parkı Tesisi	1	-
Erzincan	-	-	1	Günübirlik	1	-
Erzurum	5	1076	3	500	8	1,576
Giresun	-	-	1	100	1	100
Hatay	-	-	1	Günübirlik Tesis	1	Günübirlik Tesis
İsparta	1	380	1	Mekanik Tesis Hattı	2	380
İstanbul	9	3,460	2	238	11	3,788
İzmir	10	7,185	18	5,362	28	12,547
Kars	2	434	3	174	5	608
Kastamonu	-	-	1	Mekanik Tesis Hattı	1	-
Kütahya	1	Günübirlik Tesis	-	-	1	-
Kayseri	1	30	-	-	1	30
Mersin	-	-	12	7,600	12	7,600
Muğla	23	14,284	20	4,816	43	19,100
Nevşehir	1	106	-	-	1	106
Niğde	-	-	1	Günübirlik Tesis	1	-
Ordu	-	-	6	790	6	790
Rize	-	-	1	80	1	80
Sakarya	-	-	1	500	1	500
Uşak	-	-	2	1,000	2	1,000
TOPLAM / TOTAL	237	157,774	125	33,088	362	190,862

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism

14. Turizm Gelirlerinin GSYH ve İhracat Gelirleri İçindeki Payı (1998-2018)
Share of Tourism Receipts in GDP and Export Revenues (1998-2018)

Yıllar Years	GSYH (milyon US\$)* GDP (US\$ million)	Mal İhracatı (milyon US\$) Commodity Exports (US\$ million)	Turizm Geliri (milyon US\$) Tourism Receipts (US\$ million)	Turizm Gelirinin GSYH'a Göre Oranı Tourism Receipts GDP %	Turizm Gelirinin Mal İhracatına Oranı Tourism Receipts / Commodity Exports %
1998	273,441	26,974	7177.00	2.6	26.6
1999	253472	26,587	5,203	2.1	19.6
2000	271913	27,775	7,636	2.8	27.5
2001	199023	31,334	10,450	5.3	33.4
2002	237142	36,059	12,420	5.2	34.4
2003	311487	47,253	13,854	4.4	29.3
2004	403134	63,167	17,076	4.2	27.0
2005	499310	73,476	20,322	4.1	27.7
2006	548010	85,535	18,593	3.4	21.7
2007	672233	107,272	20,942	3.1	19.5
2008	764573	132,027	25,415	3.3	19.2
2009	641801	102,143	25,064	3.9	24.5
2010	768291	113,883	24,930	3.2	21.9
2011	829761	134,907	28,116	3.4	20.8
2012	870184	152,462	29,007	3.3	19.0
2013	948342	151,803	32,309	3.4	21.3
2014	931383	157,610	34,306	3.7	21.8
2015	856961	143,839	31,465	3.7	21.9
2016	860551	142,530	22,107	2.6	15.5
2017	851000	157,055	26,284	3.1	16.7
2018**	763000	168,023	29,513	3.9	17.6

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)

Source: Turkish Statistical Institute (Turkstat)

* Cari fiyatlarla/Current prices

** New Economic Program estimate

15. Yatırım Teşvik Belgeleri

Investment Incentive Certificates

Yıllar Years	Belge Adedi Number of Certificates			Yatırım Teşvik Belgeleri Tutarı Amount of Investment Incentive Certificates		
	(1) Turizm Tourism	(2) Toplam Total	(1) / (2) (%)	(3) Turizm Cari (1000 TL) Tourism Current (1000 TL)	(4) Toplam Cari (1000 TL) Toplam Current (1000 TL)	(3) / (4) (%)
1998	244	4,291	5.69	213,240	4,100,777	5.20
1999	199	2,967	6.71	298,772	4,664,362	6.41
2000	153	3,521	4.35	323,331	8,761,378	3.69
2001	132	2,051	6.44	989,000	12,368,000	8.00
2002	148	2,652	5.58	828,000	11,631,000	7.12
2003	195	3,171	6.15	1,767,000	11,672,000	15.14
2004	137	3,457	3.96	1,125,000	15,945,000	7.06
2005	153	3,542	4.32	1,883,000	16,039,000	11.74
2006	92	2,475	3.72	714,000	13,298,000	5.37
2007	68	2,239	3.04	482,000	19,942,000	2.42
2008	74	2,442	3.03	507,000	20,834,000	2.43
2009	127	2,075	6.12	1,795,000	23,480,000	7.64
2010	313	3,605	8.68	6,167,000	67,829,000	9.09
2011	272	3,996	6.81	3,574,000	49,937,000	7.16
2012	320	4,056	7.89	4,708,000	61,735,000	7.63
2013	455	4,746	9.59	6,010,000	96,802,000	6.21
2014	439	3,990	11.00	6,973,000	64,646,000	10.79
2015	379	4,564	8.30	5,588,000	102,157,000	5.47
2016	297	5,115	5.81	4,484,000	98,099,000	4.57
2017	320	7,478	4.28	5,719,000	177,899,000	3.21
2018	270	5,914	4.57	5,019,000	157,296,000	3.19

Kaynak: T.C Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Industry and Technology

16. Turizm Yatırım Teşviklerinin Toplam ve Komple Yeni Olarak Kıyaslaması (2018)
Comparison of Tourism Investment Incentives by Total Amount and New Investments (2018)

Aylar Months	Toplam Turizm Yatırım Teşvikleri Total of Tourism Investment Incentives			Komple Yeni Turizm Yatırım Teşvikleri* New Tourism Investment Incentives			
	Belge Adedi Number of Certificates	Yatırım Investments (TL)	İstihdam Employment	Belge Adedi Number of Certificates	Yatırım Investments (TL)	İstihdam Employment	Yatak Beds
Ocak / Jan.	32	379,345,025	921	18	161,897,579	611	2,089
Şubat / Feb.	26	222,097,060	899	12	96,853,709	295	1,335
Mart / March	29	634,691,407	1,079	19	371,101,775	713	3,306
Nisan / Apr.	25	666,460,440	1,673	15	570,742,010	1,518	4,562
Mayıs / May	24	196,165,120	622	14	123,702,296	447	1,792
Haziran / June	17	301,330,000	843	14	282,610,000	613	2,378
Temmuz / July	15	248,351,000	507	10	114,151,000	419	1,208
Ağustos / Aug.	14	254,920,498	770	9	123,285,293	560	1,557
Eylül / Sep.	29	413,056,888	1,101	23	331,409,483	951	2,584
Ekim / Oct.	14	279,075,266	485	9	178,207,695	418	1,390
Kasım / Nov.	18	462,239,133	733	10	230,332,016	538	2,128
Aralık / Dec. *	27	961,167,653	1,544	N/A	N/A	N/A	N/A
TOPLAM / Total	270	5,018,899,490	11,177	153	2,584,292,856	7,083	24,329

Kaynak: T.C Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Industry and Technology

*Yurt yatırımları hariç/ Excluding student dormitories

17. Komple Yeni Yatırım Teşviklerinin Turistik Merkezlere Göre Dağılımı (2018)
Distribution of New Tourism Investment Incentives by Main Tourism Centers (2018)

Turistik Merkezler <i>Tourism Centers</i>	Belge Adedi <i>Number of Certificates</i>	Toplam Yatırım <i>Total of Investments (TL)</i>	Employment <i>(Capita)</i>	Yatak Sayısı <i>Number of Beds</i>
İstanbul	16	410,609,000	803	2,730
Antalya	26	393,723,162	1,314	4,028
Muğla	11	144,086,071	561	1,936
İzmir	5	117,892,298	225	720
Aydın	2	112,834,435	130	762
Diğer / Other	102	1,405,147,890	4,050	14,153
TOPLAM / TOTAL	153	2,584,292,856	7,083	24,329

Kaynak: T.C Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Industry and Technology

18. Başlıca Sektörlerde Kişi Başı İstihdam Maliyeti (2018)
Employment Costs Per Capita by Main Sectors (2018)

Sektörler <i>Sectors</i>	(A) Toplam Yatırım (milyon TL) <i>Total Investment</i> <i>(million TL)</i>	(B) Yaratılan İstihdam <i>Employment Created</i> <i>Person</i>	(A / B) Bir Kişilik İstihdamın Maliyeti (TL) <i>Employment Costs</i> <i>per Capita (TL)</i>	10 Milyon TL Yatırımın Yarattığı İstihdam <i>Employment Created</i> <i>by 10 Million TL</i>
Madencilik <i>Mining</i>	3,785	3,545	1,067,701	16.40
İmalat <i>Manufacturing</i>	64,285	126,629	507,664	32.24
Enerji <i>Energy</i>	21,833	4,317	5,057,447	0.43
Hizmetler <i>Services</i>	64,865	115,244	562,849	35.01
Turizm <i>Tourism</i>	5,019	11,177	449,047	19.54
TÜRKİYE TOPLAMI <i>Total of Turkey</i>	177,899	226,569	785,187	12.74

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Economy

19. Havayolu Taşımacılığı

Air Transportation

Yıllar Years	Özel Sektör Havacılık İşletmeleri <i>Private Sector Air Carriers</i>		Türk Hava Yolları <i>Turkish Airlines</i>		TOPLAM <i>TOTAL</i>	
	Uçak Sayısı <i>Number of Airplanes</i>	Koltuk Sayısı <i>Number of Seats</i>	Uçak Sayısı <i>Number of Airplanes</i>	Koltuk Sayısı <i>Number of Seats</i>	Uçak Sayısı <i>Number of Airplanes</i>	Koltuk Sayısı <i>Number of Seats</i>
1998	63	12,236	69	10,911	132	23,147
1999	51	10,121	72	11,620	123	21,741
2000	34	8,606	72	11,917	106	20,523
2001	56	11,312	69	10,855	125	22,167
2002	84	17,081	66	10,672	150	27,753
2003	97	17,001	65	10,598	162	27,599
2004	130	22,294	72	12,109	202	34,403
2005	158	25,484	82	14,419	240	39,903
2006	157	24,404	102	17,931	259	42,335
2007	149	22,591	101	17,594	250	40,185
2008	143	21,286	127	22,238	270	43,524
2009	165	24,423	132	23,549	297	47,972
2010	179	28,608	153	28,030	332	56,638
2011	167	22,655	179	33,007	346	55,662
2012	168	28,704	202	36,504	370	65,208
2013	152	24,403	233	42,236	385	66,639
2014	161	28,134	261	48,163	422	76,297
2015	223	39,276	299	56,889	522	96,165
2016	232	40,686	308	59,679	540	100,365
2017	213	38,442	304	59,058	517	97,500
2018	206	37,866	309	59,485	515	97,351

Kaynak: SHGM

Source: Directorate General of Civil Aviation

20. Türkiye Havalimanlarında Toplam Yolcu Sayısı
Total Passenger at the Airports in Turkey

Yıl <i>Year</i>	İç Hat <i>Domestic</i>	Dış Hat <i>International</i>	TOPLAM <i>TOTAL</i>
1998	13,238,832	20,960,847	34,199,679
1999	12,931,771	17,079,887	30,011,658
2000	13,339,039	21,633,495	34,972,534
2001	10,057,808	23,562,640	33,620,448
2002	8,700,839	25,054,613	33,755,452
2003	9,128,124	25,296,216	34,424,340
2004	14,438,292	30,596,297	45,034,589
2005	20,502,516	35,042,957	55,545,473
2006	28,799,878	32,884,325	61,684,203
2007	31,949,341	38,347,191	70,296,532
2008	35,832,776	43,605,513	79,438,289
2009	41,226,959	44,281,549	85,508,508
2010	50,575,426	52,224,966	102,800,392
2011	58,258,324	59,362,145	117,620,469
2012	64,721,316	65,630,304	130,351,620
2013	76,148,526	73,281,895	149,430,421
2014	85,416,166	80,304,068	165,720,234
2015	97,041,210	84,033,321	181,074,531
2016	102,499,358	71,244,179	173,743,537
2017	109,599,161	83,432,585	193,031,746
2018	112,758,617	97,231,289	209,989,906

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Source: Republic of Turkey, General Directorate of State Airports Authority

21. Turistik Merkezlerdeki Havalimanlarında Toplam Yolcu Sayısı
Total Passenger at the Airports in Main Tourism Destinations

Havalimanları <i>Airports</i>	2017			2018			2017-2018 Değişim (%) <i>2017-2018 Change (%)</i>		
	İç Hat <i>Domestic</i>	Dış Hat <i>International</i>	Toplam <i>TOTAL</i>	İç Hat <i>Domestic</i>	Dış Hat <i>International</i>	Toplam <i>TOTAL</i>	İç Hat <i>Domestic</i>	Dış Hat <i>International</i>	Toplam <i>TOTAL</i>
İstanbul Atatürk	19,450,347.00	44,277,101	63,727,448.00	19,170,141.00	48,811,305	67,981,446.00	-1.44	10.24	6.68
İstanbul Sabiha Gökçen	21056767.00	10,329,074	31,385,841.00	22468820.00	11,667,696	34,136,516.00	6.71	12.96	8.76
Antalya	7459241.00	18,472,418	25,931,659.00	7563107.00	24,003,110	31,566,217.00	1.39	29.94	21.73
Gazipaşa Alanya	475775.00	347,463	823,238.00	584439.00	631,188	1,215,627.00	22.84	81.66	47.66
İzmir Adnan Menderes	10469079.00	2,354,622	12,823,701.00	10688828.00	2,736,719	13,425,547.00	2.10	16.23	4.69
Muğla Dalaman	1436326.00	2,274,607	3,710,933.00	1587234.00	2,972,012	4,559,246.00	10.51	30.66	22.86
Muğla Milas-Bodrum	2573498.00	935,849	3,509,347.00	2672257.00	1,513,704	4,185,961.00	3.84	61.75	19.28
Ankara-Esenboğa	13853899.00	1,991,979	15,845,878.00	14483453.00	2,249,198	16,732,651.00	4.54	12.91	5.60

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Source: Republic of Turkey, General Directorate of State Airports Authority

22. Turizm Bakanlığı Belgeli Yat İşletmeleri
Yachting Companies Licenced by the Tourism Ministry

Yıllar Years	Yatırım Belgeli Investment Licenced		İşletme Belgeli / Operation Licenced					
			Yerli Yatlar Domestic Yachts		Yabancı Yatlar Foreign Yachts		TOPLAM İŞLETME BELGELİ Total of Operation Licenced	
	Yat Sayısı Number of Yachts	Yatak Sayısı Number of Beds	Yat Sayısı Number of Yachts	Yatak Sayısı Number of Beds	Yat Sayısı Number of Yachts	Yatak Sayısı Number of Beds	Yat Sayısı Number of Yachts	Yatak Sayısı Number of Beds
1998	322	3,628	618	6,100	414	2,557	1,032	8,579
1999	323	3,625	612	6,013	410	2,573	1,022	8,586
2000	325	3,642	817	7,378	455	2,856	1,272	10,234
2001	307	3,551	821	7,404	480	2,977	1,301	10,381
2002	234	2,645	725	6,774	369	2,457	1,094	9,231
2003	234	2,645	725	6,905	333	2,329	1,058	9,234
2004	148	1,532	720	6,640	294	2,110	1,014	8,750
2005	97	874	723	6,394	345	2,486	1,068	8,880
2006	19	235	666	5,398	395	2,764	1,061	8,162
2007	5	235	845	6,764	381	2,748	1,133	9,512
2008	10	139	990	8,051	431	3,116	1,421	11,167
2009	10	139	964	7,841	433	3,191	1,397	11,032
2010	3	46	521	4,851	438	3,240	959	8,091
2011	4	48	992	10,292	868	7,199	1,860	17,491
2012	-	-	1,246	13,203	829	6,567	2,075	19,770
2013	-	-	1,529	15,312	871	6,911	2,400	22,223
2014	-	-	1,529	15,312	838	6,674	2,367	21,986
2015	-	-	1,529	15,312	826	6,626	2,355	21,938
2016	1	36	1,537	15,994	608	5,100	2,146	21,130
2017	1	26	1,557	16,153	312	2,532	1,870	18,711
2018	1	26	1,571	16,124	251	2,043	1,823	18,193

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source : Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism

23. Turizm Bakanlığı Belgeli Yat Limanları (2018)
Marinas Licenced by the Tourism Ministry (2018)

Belge Tipi <i>Type of Licence</i>	Tesis Sayısı <i>Number of Establishments</i>	Kapasite / <i>Capacity</i>		TOPLAM YAT KAPASİTESİ <i>TOTAL CAPACITY</i>
		Denizde <i>Sea</i>	Karada <i>Land</i>	
İşletme Belgeli Yat Limanları <i>Operation Licenced Marinas</i>	27	8,598	3,117	11,715
İşletme Belgeli Yat Çekek Yerleri <i>Operation Licenced Boatyards</i>	6	40	967	1,007
Yatırım Belgeli Yat Limanları <i>Investment Licenced Marinas</i>	8	2,572	778	3,350
Kruvaziyer Limanı	1			
Yatırım Belgeli Yat Çekek Yerleri <i>Investment Licenced Boatyards</i>	1	-	352	-
TOPLAM / TOTAL	43	11,350	5,214	16,564

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism

24. Seyahat Acentaları (Merkez + Şube)
Travel Agencies (Head Office + Branch Office)

Yıllar Years	A GRUP	B GRUP	C GRUP	TOPLAM TOTAL
1998	2,233	198	452	4,308
1999	2,637	212	448	4,398
2000	2,869	215	444	4,381
2001	3,152	228	436	4,462
2002	3,333	243	396	4,470
2003	3,431	230	354	4,487
2004	3,566	219	43	4,518
2005	3,614	211	356	5,000
2006	4,739	211	360	5,310
2007	5,027	200	330	5,557
2008	5,301	182	316	5,799
2009	5,571	144	272	5,987
2010	5,848	104	210	6,162
2011	6,531	93	183	6,807
2012	6,655	85	172	6,912
2013	7,053	78	152	7,283
2014	7,735	74	141	7,950
2016	9,024	71	138	9,233
2017	9,590	62	123	9,775
2018	10,127	57	115	10,299

Kaynak: TÜRSAB

Source: Association of Turkish Travel Agencies

25. Türkiye ve İstanbul'un Kongre Sayısı ve Sıralaması
Number of Congress and Rankings of İstanbul and Turkey

Yıllar Years	Kongre Sayısı Number of Congress		Dünya Sıralaması World Ranking		Avrupa Sıralaması Europe Ranking	
	İstanbul	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul	Türkiye
2001	34	52	26	31	17	17
2002	33	51	34	34	22	19
2003	45	61	20	31	16	18
2004	52	80	25	31	18	18
2005	57	93	24	27	19	16
2006	73	98	15	28	12	17
2007	70	105	21	25	14	16
2008	72	98	17	28	12	18
2009	80	118	17	25	13	16
2010	109	160	7	20	6	12
2011	113	159	9	23	8	13
2012	128	179	9	21	8	12
2013	146	221	8	18	7	10
2014	130	190	9	19	8	11
2015	148	211	8	18	7	11
2016	62	103	39	37	23	20
2017	20	57	133	49	74	26

Kaynak: Uluslararası Kongre ve Konvansiyon Birliği

Source: The International Congress and Convention Association (ICCA)

26. Bakanlık ve Belediye Belgeli Tesislerde Konaklama ve Geceleme Sayıları (2018)
Number of Overnight Visitors and Nights Spent in Establishments Licenced by the Ministry and Municipalities (2018)

Tesis Türü Establishments	Konaklayan Kişi Sayısı Number of Overnight Visitors			Geceleme Sayısı Number of Nights Spent			Kişi Başı Geceleme Sayısı Number of Nights Spent per Visitor		
	Yabancı Foreigner	Yerli Citizen	Toplam Total	Yabancı Foreigner	Yerli Citizen	Toplam Total	Yabancı Foreigner	Yerli Citizen	Toplam Total
Bakanlık Belgeli Tesisler Establishments Licenced by the Tourism Ministry	25,042,076	25,302,742	50,344,818	95,109,378	49,305,889	144,415,267	3.80	1.95	2.87
Belediye Belgeli Tesisler Establishments Licenced by Municipalities	6,093,469	15,519,369	21,612,838	17,135,761	29,135,694	46,271,455	2.81	1.88	2.14
TOPLAM / TOTAL	31,135,545	40,822,111	71,957,656	112,245,139	78,441,583	190,686,722	3.61	1.92	2.65

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source: Republic of Turkey, Ministry of Culture and Tourism

27. Türk Turizminin Geçmiş 10 Yıldaki Gelişimi

Development of Turkish Tourism in 10 Years

	2008	2018	Değişim Change %		2008	2018	Değişim Change %
Yabancı Ziyaretçi Sayısı <i>Foreign Arrivals</i>	26,431,124	39,488,401	49.4	Uçak Koltuğu <i>Airplane Seats</i>	43,524	97,351	123.7
Turizm Geliri (milyon US\$) <i>Tourism Receipts (US\$ million)</i>	25,415	29,513	16.1	Yat Yatağı Sayısı <i>Number of Yacht Beds</i>	9,512	21,130	151.3
Turizm Bakanlığı Belgeli Konaklama Kapasitesi <i>Accommodation Capacity Licenced by the Tourism Ministry</i>	567,470	935,286	64.8	Seyahat Acentası <i>Travel Agencies</i>	5,799	10,299	77.6
Komple Yeni Yatırım Teşvik Belgesi Tutarı (1000 TL) <i>Amount of Greenfield Investment Incentive Certificates(1000 TL)</i>	422,569	4,243,802	904.3	Turizm Gelirinin GSYH'a Göre Oranı <i>Tourism Receipts / GDP</i>	2.6%	3.9%	
Türkiye'nin Dünya Turizmindeki Yeri <i>Turkey's Rankings in the World Tourism</i>				Turist Sayısı <i>Tourist Arrivals</i>	3.5%	3.3%	
				Turizm Geliri <i>Tourism Receipts</i>	3.0%	1.9%	

Kaynak : T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı; Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK); Dünya Turizm Örgütü

Source: Ministry of Culture and Tourism; Turkish Statistical Institute (Turkstat), World Tourism Organisation

28. Dünya Turizmi (2018)*
World Tourism (2018)*

Turist Sayısı (**) / Tourist Arrivals (**)					Turizm Geliri / Tourism Receipts			
	Ülkeler	(milyon) (million)	% Pay Share %	Countries	Ülkeler	(milyar US\$) (US\$ billion)	% Pay Share %	Countries
1	Fransa	93.6	6.7	France	ABD	215.5	16.1	USA
2	İspanya	82.6	5.9	Spain	İspanya	70.3	5.2	Spain
3	ABD	82.2	5.9	USA	Fransa	64.7	4.8	France
4	Çin (Anakara)	62.1	4.4	China	Tayland	62.0	4.6	Thailand
5	İtalya	61.2	4.4	Italy	Birleşik Krallık	47.9	3.6	UK
6	Meksika	41.7	3.0	Mexico	İtalya	46.7	3.5	Italy
7	Birleşik Krallık	35.7	2.5	UK	Avustralya	46.5	3.5	Australia
8	Türkiye	46.7	3.3	Turkey	Almanya	41.0	3.1	Germany
9	Almanya	39.0	2.8	Germany	Macao	41.3	3.1	Macao
10	Tayland	38.2	2.7	Thailand	Japonya	40.6	3.0	Japan
11	Avusturya	30.8	2.2	Austria	Hong Kong	37.5	2.8	Hong Kong
12	Japonya	31.3	2.2	Japan	Çin	42.4	3.2	China
13	Yunanistan	30.1	2.1	Greece	Hindistan	30.3	2.3	India
14	Hong Kong	29.2	2.1	Hong Kong	Türkiye	25.7	1.9	Turkey
DÜNYA TOPLAMI		1,403.0	100.0	TOTAL OF THE WORLD	DÜNYA TOPLAMI***	1,340.0	100.0	TOTAL OF THE WORLD

Kaynak: Dünya Turizm Örgütü / Source: The World Tourism Organization (UNWTO)

* Geçici veri/Temporary data

** Gününbirlikçiler hariç / Excluding same-day visitors.

*** World total for 2017.

29. Dünyadaki Turist Sayısı ve Turizm Gelirinin Bölgelere Göre Dağılımı (2017-2018)
Distribution of International Tourist Arrivals and Tourism Receipts by Regions 2017-2018)

Bölgeler Regions	Turist Sayısı* Tourist Arrivals		Turizm Geliri** Tourism Receipts	
	(milyon) (million)	% Pay Share %	(milyar US\$) (US\$ billion)	% Pay Share %
Avrupa Europe	712.6	50.8	519.6	41.9
Asya-Pasifik Asia and the Pacific	342.6	24.4	390.0	31.5
Amerika Americas	217.2	15.5	326.2	26.3
Afrika Africa	67.1	4.8	36.8	3.0
Orta Doğu Middle East	63.6	4.5	67.4	5.4
DÜNYA TOPLAMI <i>Total of the World</i>	1,403.0	100.0	1,239.0	100.0

Kaynak: Dünya Turizm Örgütü

Source: The World Tourism Organization (UNWTO)

* Data for 2018/ 2018 verisi

** Data for 2017/ 2017 verisi

30. Türkiye'nin Dünya ve Avrupa Turizmi İçindeki Yeri Turkey's Ranking in the World and European Tourism

Yıllar / Years	Turist Sayısı (milyon kişi)* / Tourist Arrivals (million)*					
	(1) Türkiye/Turkey	(2) Avrupa/Europe	(3) Dünya/World	(1) / (2) %	(1) / (3) %	(2) / (3) %
2008	25.0	486.3	917.0	5.1	2.7	53.0
2009	25.5	462.7	884.0	5.5	2.9	52.3
2010	31.4	488.7	949.0	6.4	3.3	51.5
2011	34.7	520.0	997.0	6.7	3.5	52.2
2012	35.7	540.0	1,038.0	6.6	3.4	52.0
2013	37.8	566.6	1,087.0	6.7	3.5	52.1
2014	39.8	583.6	1,135.0	6.8	3.5	51.4
2015	39.5	607.7	1,186.0	6.5	3.3	51.2
2016	30.9	619.3	1,239.0	5.0	2.5	50.0
2017	37.6	674.4	1,329.0	5.8	3.0	50.8
2018**	46.1	712.6	1,403.0	6.5	3.3	50.8
2008-2018 Yıllık Ort. Büyüme (%) 2008-2018 Average Annual Growth (%)	8.4	4.7	5.3			

Yıllar / Years	Turizm Geliri (milyar US\$) / Tourism Receipts (US\$ billion)					
	(1) Türkiye/Turkey	(2) Avrupa/Europe	(3) Dünya/World	(1) / (2) %	(1) / (3) %	(2) / (3) %
2008	22.0	472.0	940.0	4.7	2.3	50.2
2009	25.1	412.5	853.0	6.1	2.9	48.4
2010	22.6	412.1	928.0	5.5	2.4	44.4
2011	25.1	466.6	1,042.0	5.4	2.4	44.8
2012	25.3	454.9	1,115.0	5.6	2.3	40.8
2013	28.0	491.7	1,197.0	5.7	2.3	41.1
2014	29.6	508.8	1,245.0	5.8	2.4	40.9
2015	26.6	449.8	1,202.0	5.9	2.2	37.4
2016	20.4	449.4	1,225.0	4.5	1.7	36.7
2017	22.5	519.6	1,340.0	4.3	1.7	38.8
2018**	25.7	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Son yıla kadar yıllık ort. büyüme (%) Average Annual Growth (%) till last data	1.66	1.1	4.7			

Kaynak: Dünya Turizm Örgütü / Source: The World Tourism Organization (UNWTO)

(*) Günübirlikçiler hariç / Excluding same-day visitors.

(**) Temporary data for 2018/2018 için geçici veri

Nispetiye Cad. Aydın Sok. Aydın İş Merkezi Kat:2 Daire:6 34340 Levent - İstanbul / TURKEY
Tel: +90(212) 347 21 35 - 4 hat Fax: +90(212) 347 21 46/48
info@ttyd.org.tr • www.ttyd.org.tr